

Nr. 18 Maaien met de bosmaaier

Het maaien van grassen, kruiden of licht houtachtige vegetatie met een bosmaaier uitgerust met een slagmes of draadmaaier. Dit gebeurt vaak bij obstakels of op plekken die voor grotere maaimachines lastig bereikbaar zijn.

Het grootste gevaar is geraakt te worden door de met hoge snelheid wegslingerende steentjes en andere kleine materialen. Dit geldt zowel voor de maaier als voor omstanders.

Werkzaamheden

- Met slagmes of draadmaaier grassen en kruiden langs paden of op kleine plekken maaien
- Met slagmes houtachtige opslag, zoals bramen, maaien en hakselen

Gereedschappen

- Bosmaaier met draagstel
- Gereedschap voor het onderhoud
- Maaidraad of slagmes
- Brandstof, reserve accu, accu-oplader

Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's)

- Veiligheidsschoenen (S3) met een verhoogde wreef
- Werkhandschoenen
- Gehoorbescherming
- Veiligheidsbril bij draadmaaier
- Gelaatsbescherming bij slagmes
- Werkbroek van stevig materiaal

Basismaatregelen

Hieronder staan de algemene basismaatregelen voor veilig werken. Die gelden dus in principe bij alle werkzaamheden.

- Vrijwilligers zijn bekwaam in de werkzaamheden. In het veld is altijd een ervaren begeleider aanwezig.
- Gereedschappen en PBM's zijn altijd goed onderhouden; alle machines zijn gekeurd.
- Gereedschappen en PBM's worden op de juiste wijze gebruikt.
- Vrijwilligers dragen werkhandschoenen en er is een EHBO-koffer aanwezig.
- Er zijn voldoende hulpverleners aanwezig. Wij adviseren minimaal twee hulpverleners per groep. Organiseer bij grotere groepen meer hulpverleners.
- Vrijwilligers krijgen instructie en er wordt toezicht gehouden.
- Iedereen let op elkaar en helpt elkaar om veilig te werken

Maatregelen van deze VRIE

Hieronder staan de belangrijkste veiligheidsmaatregelen die specifiek horen bij de werkzaamheden en omstandigheden uit deze VRIE. Neem de maatregelen over op het werkdagformulier. De volledige lijst vind je in het kleurenschema hierna.

1. Zorg dat de maaier een opleiding heeft gedaan op minimaal BOMA1-niveau.
2. Gebruik een geschikte en goed onderhouden bosmaaier.
3. Laat geen personen in de directe omgeving van het maaien komen.
4. Pas altijd de juiste werktechniek toe.
5. Gebruik de juiste PBM's.

Toelichting

1. De maaier heeft een opleiding voor bosmaaier op minimaal BOMA1-niveau met goed gevolg afgerond.
 - De maaier heeft voldoende kennis en vaardigheden om de werkzaamheden zelfstandig uit te voeren.
 - De opleiding moet iedere drie jaar herhaald worden.
2. Gebruik een geschikte en goed onderhouden bosmaaier.
 - De bosmaaier en het draagstel voldoen aan de huidige machineveiligheidsvoorschriften.
 - Monteer de juiste, bijpassende beschermkap.
 - Slijp het slagmes regelmatig met een handvijl.
 - Controleer bij het monteren van het slagmes de werking van de borgmoer.
3. Laat geen personen in de directe omgeving van het maaien komen.
 - Houd tijdens het maaien 15 meter afstand van anderen.
 - Weet dat het maaionderdeel naar links draait. Houd hier bij het voorbereiden van de werkroute/-plek rekening mee.
 - Vrijwilligers die andere werkzaamheden in de omgeving uitvoeren, hebben een instructie over de veiligheidsmaatregelen gehad. Met name over voldoende afstand houden. Een deskundig persoon houdt hier toezicht op.
 - Neem maatregelen als er onvoldoende afstand van omstanders gehouden kan worden. Pas bijvoorbeeld de werk- of looprichting aan en stop even met maaien als er voorbijgangers langskomen..
4. Pas altijd de juiste werktechniek toe.
 - Voorkom een 'draaiende onderrug': maak de uitslaande maaierende beweging kort, let op een goede positionering van de voeten en een juiste afstelling van de stuurboom.
5. Gebruik de juiste PBM's.
 - Draag een stevige werkbroek, een helm, veiligheidsschoenen (S3) met hoge wreef, gehoorbescherming en een veiligheidsbril (bij draadmaaier) of gelaatsbescherming (bij slagmes).

	Gevaren / risico's	Maatregelen
Hoog !!!	<p>Verwondingen aan benen of ogen door kleine deeltjes, die met hoge snelheid rondvliegen. Bij een verkeerde of beschadigde schermkap en/of verkeerd geslepen slagmes, neemt risico op vliegende deeltjes toe.</p> <p>Verwondingen door afbrekende deeltjes van het slagmes, of doordat het slagmes losraakt van het tandwielhuis. Bijvoorbeeld doordat de borgmoer is versleten.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Zorg dat de maaier beschikt over minimaal een geldig BOMA1 certificaat voor bosmaaier. De maaier heeft voldoende kennis en vaardigheden om de werkzaamheden zelfstandig uit te voeren.• Draag veiligheidsschoenen en een veiligheidsbril (draadmaaier) of gelaatsbescherming (slagmes).• Zorg dat de bosmaaier en het draagstel voldoen aan de huidige machineveiligheidsvoorschriften.• Monteer de juiste, bijpassende schermkap.• Slijp het slagmes regelmatig met een handvijl. Een elektrische slijpmachine kan de kwaliteit van het metaal negatief beïnvloeden. Deze kan te heet worden, waardoor het niet meer indeukt bij een 'botsing', maar afbreekt.• Controleer bij het monteren van het slagmes de werking van de borgmoer.• Houd tijdens het maaien 15 meter afstand van anderen.• Weet dat het maaionderdeel naar links draait, waardoor kleine deeltjes naar links vliegen. Houd daar rekening mee bij het voorbereiden van de werkroute/plek en tijdens de maaibeweging.• Zorg dat vrijwilligers die andere werkzaamheden in de omgeving uitvoeren, een instructie hebben gehad over de veiligheidsmaatregelen. Met name over voldoende afstand houden. Een deskundig persoon houdt hier toezicht op.• Neem maatregelen als onvoldoende afstand van omstanders gehouden kan worden. Pas bijvoorbeeld de werk- of looprichting aan en stop even met maaien als er voorbijgangers langskomen.
Midden !!	<p>In aanraking komen met het draaiend maaionderdeel</p> <p>Overbelasting van lichaamsdelen</p> <p>Blootstaan aan lawaai en trillingen</p>	<ul style="list-style-type: none">• Controleer of het maaionderdeel stilstaat bij stationair motortoerental. Stel dit indien nodig af of laat dit doen.• Zet de motor uit als je bij het maaionderdeel of beschermkap moet zijn.• Stel het draagstel altijd goed af: let op hoogte en positie van het ophangoog en op de verdeling van het gewicht van de bosmaaier over schouders of onderrug.• Voorkom een 'draaiende onderrug': maak de uitslaande maaibeweging kort, let op een goede positionering van de voeten en op een juiste afstelling van de stuurboom.• Gebruik altijd gehoorbescherming, ook bij de accu-aangedreven machines.• Slijp het slagmes regelmatig met een handvijl. Voorkom onbalans, door alle snijpunten identiek en gelijkmatig te vijlen.

		<ul style="list-style-type: none">Controleer of het 'mesje' in de kap de uitstekende maaidraden even lang maakt. Controleer of het draad in de spoel gelijkmatig verdeeld is.
Laag !	Blootstaan aan schadelijke uitlaatgassen Struikelen, uitglijden	<ul style="list-style-type: none">Maak regelmatig het luchtfilter schoon en zorg dat de carburateur goed afgesteld is en blijft.Gebruik alkylaar brandstof.Wees alert op de kenmerken van de werkplek, zodat struikelen en uitglijden voorkomen kan worden. Houd de werkplek opgeruimd.

Meer informatie

[Veilig werken met de bosmaaier | Arbocatalogus Bos en Natuur \(stigas.nl\)](#)

[Veiligheidsinstructieblad 2 Bosmaaier - VBNE](#)

[Richtlijn Praktijkopleidingen - VBNE](#)

